VISŲ ŠALIŲ PROLETARAI, VIENYKITĖSI

Po Spalio VĖLIAVA

LKP ROKIŠKIO RAJONO KOMITETO IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

EINA NUO 1944 METŲ

1957 m. rugsėjo mėn. 29 d. SEKMADIENIS Nr. 77 (1613)

Kaina 15 kap.

Kiekvienai karvei po 8—10 tonų siloso

„Už taiką“ kolūkio karvių melžėja Paulina Masalskienė jau primelžė iš kiekvienos jai priskirtos karvės po 2.500 litrų pieno, arba tiek pat, kiek reikės primelžti iš kiekvienos karvės rajone šio penkmečio pabaigoje.

Masalskienės pasiekti rezultatai nėra atsitiktini. Nežiūrint į geras ganyklas vasarą, žiemos metu karvės taip pat gaudavo pakankamą kiekį stambiųjų ir sultingųjų pašarų. Pagrindinę vietą sultingųjų pašarų tarpe užėmė silosas. Siloso gamybai kolūkyje ir šiais metais skiriamas rimtas dėmesys. Jau susilosuoti visi kukurūzai, kurių buvo 16 ha, o dabar vyksta žolių atolo bei cukrinių runkelių ir šakniavaisių lapų silosavimas. Kolūkyje stengiamasi, kad kiekvienai karvei būtų pagaminta po 8—10 tonų siloso.

Baigiasi geriausieji vėlyvojo siloso gamybos terminai. Eilė kolūkių sparčiais tempais silosuoja kukurūzus, žolių atolą, cukrinių runkelių bei šakniavaisių lapus. Taip „Duokiškio“, „Šetekšnos“, „Vyturio“, Salomėjos Nėries vardo ir kai kurie kiti kolūkiai per paskutiniąsias dienas pagamino po 250—300 tonų siloso.

Mūsų rajono sąlygomis tinkamiausi sultingieji pašarai yra silosas ir šakniavaisiai. Silosas savo maistingumu ir dietinėmis savybėmis beveik prilygsta žaliai žolei. Geras silosas kaip ir žalia žolė turi pakankamai baltymų, angliavandenių, vitaminų ir mineralinių medžiagų, reikalingų gyvulių produktyvumui kelti, sveikatai sustiprinti. Dėl to silosas dažnai vadinamas žiemos ganykla.

Iš aukščiau minėtų faktų aiškiai matosi, kokią svarbią vietą silosas turi užimti pašarų bazėje žiemos laikotarpiu. Deja, dar yra dalis kolūkių, kuriuose silosas vertinamas labai mažai. Paimkime „Nemunėlio“ žemės ūkio artelę. Joje tiek žiemą, tiek ir vasarą yra žemas pieno primelžimas. O ką daro kolūkio valdyba ir jos pirmininkas Marozovas, kad išeiti iš tokios padėties? Beveik nieko. Pasitenkinama daugiausia tuo, kas užauga laukuose ar pievose. Negana to ir tas menkas derlius ne pilnai sudorojamas ir ne griežtai saugomas. Kolūkyje pagal planą turėjo būti pagaminta 623 tonos siloso. Pagaminta — vos 25 tonos. Kolūkyje baigia sudžiūti pievų atolas, bulvienojai, tačiau jų silosavimu niekas nesirūpina. Pats pirmininkas Marozovas daugiau mėgsta organizuoti įvairius išgėrimus, o tik ne siloso gamybą.

Nedaug geresnė padėtis „Gegužės Pirmosios“ ir „Socializmo kelio“ kolūkiuose, kur pagaminta vos po 50—100 tonų siloso. Su tokiu siloso kiekiu, savaime aišku, negalima galvoti apie aukštą gyvulių produktyvumą žiemos laikotarpiu.

Eilėje kolūkių dar nebaigtas kukurūzų derliaus nuėmimas. Šiomis naktimis pasirodė šalnos, kurios kukurūzams yra labai pavojingos. Todėl kolūkių valdybų uždavinys — mobilizuoti visas jėgas kukurūzų nuėmimui ir jų susilosavimui. Labai kalti bus tų kolūkių vadovai, pas kuriuos liks nenuimtų ar nesusilosuotų kukurūzų. O kukurūzai šiemet rajone užaugo labai gerai, tad reikia juos greit ir sudoroti.

Negalima pasitenkinti vien tik kukurūzų silosu. Labai geros vertės gaunasi silosas, kada su kukurūzais silosuojami bulvienojai, vikių-avižų mišinio žalioji masė, daržovių atliekos, atolas.

Pagaminti kiekvienai karvei po 8—10 tonas siloso — uždavinys nesunkus ir įvykdomas. Tai rodo pirmaujančių kolūkių patyrimas ir geri rezultatai.

Šiuo metu Taurageje atidaryta Vilniaus dailės muziejaus kilnojamoji paroda. Ši paroda buvo išstatyta 25 respublikos rajonuose. Ją aplankė daugiau kaip 700 tūkstančių žmonių.

Nuotraukoje: Tauragės I-os vidurinės mokyklos moksleivės D. Skėpovaitė ir J. Gudėnaitė apžiūri skulptorės J. Meškytės medžio skulptūrą „Klumpius“.

V. Rupšlaukio (ELTA) nuotr.

Sėmenys iškulti

„Ragelių“ kolūkio linininkystės grandys, vadovaujamos Dilio ir Mikalkėno, baigė linų sėmenų kūlimą. Artimiausiomis dienomis į Panemunėlio linų apdirbimo fabriką kolūkiečiai pristatys pirmąsias tonas linų pluošto.

A. Statulevičius

DIDĮJĮ SPALĮ SUTINKANT

Žmogaus augimas

Šis pasakojimas bus apie paprastą žmogų, apie vieną iš daugelio paprastų likimų, kurie taip būdingi mūsų dienoms.

Genė išaugo dideliame, vieningame kolektyve, kartu su visu kolektyvu, augo atkaklaus darbo dėka, palaipsniui, metai iš metų. Tačiau argi taip jau paprastas šios merginos likimas, kuriai buržuazinės santvarkos sąlygomis, be abejo, būtų tekusi sunki samdinės dalia? Juk šiandien ji — viena šauniausių „Nemuno“ fabriko audėjų - dvistaklininkių, aktyvi visuomeninink ė, Juodupės gyvenvietės tarybos deputatas. Visa tai galėjo įvykti šalyje, kurioje apie žmogų sprendžiama pagal jo darbą, šalyje, kuriai šviečia Didžiojo Spalio žvaigždė.

Genė Kanopaitė, šviesiaplaukė, jaunutė, bet tvirtų, darbą mėgstančių rankų, mergina atėjo dirbti į „Nemuną“. Baigusi tik keturis pradinės mokyklos skyrius, be jokių kvalifikacijų ir pasiruošimo, savo darbo kelią ji pradėjo fabriko durpyne.

Kartą Genė užėjo į audimo cechą. Neužmirštamą įspūdį jai padarė ritmingas staklių dūzgimas, besisukančios ir nesibaigiančios audinių juostos, vikrūs ir tikslūs audėjų judesiai, jų ramūs, stakles stebintieji žvilgsniai. Nors Genės nėbaugino darbas ir prie durpių paruošimo, tačiau nuo šio laiko jos slapta svajonė buvo tapti audėja. Juk žymiai įdomiau ir sudėtingiau valdyti puikias stakles, negu, pavyzdžiui, pakrauti vagonėlius durpėmis.

O čia kaip tyčia ir pasiūlymas: ar nenorėtų Genė įsigyti audėjos specialybę? Darbšti ir atkakli mergina neliko nepastebėta.

— Kur čia nenorėsi! — apsidžiaugė ji. — Bet ar sugebėsiu?

Ir štai atmintini 1952 metai. Genė jau dirba audėja. Tačiau iš pradžių darbas nesiseka: sunku susidoroti su norma, kokybė irgi garbės nedaro. Genę apninka abejonės. Ar neapsiriko ji, pasirinkusi taip sunkiai įsisavinamą audėjos specialybę? Gal ji visai negabi šiam darbui, reikalaujančiam ir fizinės jėgos, ir, svarbiausia, greitos orientacijos, tikslumo, įtempto dėmesio?

Tai, ką pergyvena Genė, pastebėjo seniausias cecho žmogus Žindulis, dar prie Oskaro Trėjaus dirbęs audėju.

— Drąsiau, Gene, — kreipėsi jis kartą į jaunąją audėją, — visa tai praeis. Tik, žinai, norint dirbti gerai ir tiksliai, reikia geriau pažinti stakles, reikia mokytis. O pas mus netrukus pradės darbą kvalifikacijos pakėlimo dvimečiai kursai. Aieisi?

— Ateisiu, — tvirtai tarė Genė, senojo meistro žodžių padrąsinta ir pradžiuginta.

Kursuose, kur Genei dėstė ir pats Žindulis, jaunieji audėjai išnagrinėjo gamybinių operacijų patobulinimą, susipažino su audimo mašinomis, išmoko pašalinti įvairias kliūtis. Daug, labai daug Genė išmoko per tuos dvejus metus. Jeigu anksčiau darbas, kaip sakoma, krito iš rankų, tai dabar viso to jau nebuvo. Pasitaikius menkiausiam mašinos defektui, nebereikėjo ieškoti mechaniko pagalbos, kaip anksčiau. O kartu su žiniomis atsirado ir pasitikėjimas savo jėgomis. Rečiau bepasitaikydavo prastovėjimai, kilo išdirbis. Dabar jau nebesigailėjo Genė, pasirinkusi audėjos specialybę. Visa širdimi ji pamilo audėjos darbą, savo stakles, visą tūkstantinį fabriko kolektyvą. Genė paduoda pareiškimą ir priimama į šlovingojo komjaunimo eiles. Tai dar labiau sustiprina jos pasiryžimą tvirtai apvaldyti stakles, siekti didesnio išdirbio.

Augo žmonės, augo ir fabrikas. Iškilo nauji korpusai, nauji šviesūs cechai, juose sudūzgė naujos staklės, tobulos mašinos. Gautos 43 naujos staklės, iš kurių 18 jau pakeitė senąsias. Likusios bus sumontuotos naujai statomame audimo cehe. Tai dar

(Nukelta į 2 psl.)

KAZACHIJOS TSR. Naftos pramonės darbuotojų kultūros namai Gurjeve.

U. Budevičiaus (TASS'o-ELTOS) nuotr.

Derliaus šventė

Mūsų rajono kolūkiuose vis plačiau įsigali graži tradicija — rengti derliaus šventes. Šios priemonės organizavimui daug turi padėti kultūros įstaigos ir komjaunimo organizacijos.

„Naujojo gyvenimo“ kolūkio pirminės komjaunimo organizacijos sekretorius Pavareškinaitė derliaus šventės klausimą iškėlė valdybos posėdyje, kuri įpareigojo laukininkystės brigadininkus padėti pasiruošti šiai šventei. Komjaunimo organizacija kiekvienai brigadai paskyrė komjaunuolius, kurie tiesioginiai yra atsakingi už meno saviveiklos paruošimą, gausų kolūkiečių dalyvavimą šioje šventėje. Pasiruošimas vyksta. I-os brigados kolūkiečiai, vadovaujami kluboskaityklos vedėjos Gipiškytės ir Mickūnų apylinkės tarybos vykdomojo komiteto sekretorės Rinkevičiūtės, repetuoja vieno veiksmo pjesę „Asmeninis reikalas“, mokosi liaudies šokių, dainų. II-je brigadoje ruošiama intermedija „Kolūkio pirmininkas ruošiasi ataskaitiniam pranešimui“. Šios brigados saviveiklininkams vadovauja bibliotekos vedėja Gramalauskaitė. Sveikintina tai, kad į programos paruošimą derliaus šventei yra įtraukta ne tik jaunimas, bet ir senį kolūkiečiai. Pavyzdžiui, III brigados grupė moterų pašoks keletą senovinių lietuvių liaudies šokių. Iš to galima spręsti, kad derliaus šventė šiame kolukyje praeis įdomiai, turiningai, po sunkaus darbo kolūkiečiai galės gražiai pailsėti, pasilinksminti.

Kiek blogiau yra tai, kad šio kolūkio saviveiklininkams iki šioi nieko nepadeda Kamajų kultūros namai ir vietos mokytoja Varškevičienė. O parama yra reikalinga.

„Naujo gyvenimo“ kolūkio valdyba teisingai padarė nutarusi geriausiai pasirodžiusiai brigadai ir atskiriems atlikėjams paskirti premijas.

Gerai derliaus šventėms ruošiasi Marytės Melnikaitės ir Salomėjos Nėries vardo kolūkiai. Komjaunimo organizacijų sekretoriai Velykaitė ir Brazauskaitė sugebėjo patraukti ir sudominti saviveiklą ne tik jaunimą, bet ir pagyvenusius kolūkiečius.

Tai gražūs pavyzdžiai, rodantieji, kad ten, kur komjaunimo organizacijos ir kultūros darbuotojai noriai dirba su kolūkiečiais, pasiekiami neblogi rezultatai.

Ruošiantis derliaus šventėms daug nuveikti turi visos kolūkių komjaunimo organizacijos. Jų uždavinys — kartu su kultūros įstaigų darbuotojais išvystyti meno saviveiklą kaime, pritraukiant į ją kuo didesnį kolūkiečių skaičių. Iki derliaus šventės kiekviename kolūkyje būtina gražiai sutvarkyti klubų - skaityklų, bibliotekų ir ten, kur vyks pati šventė, patalpas. Reikalinga, kad būtų ródiklių lentos, socialistiniai įsipareigojimai, garbės lentos, naujai išleisti sieninlaikraščiai ir t. t. Kartu su kolūkių valdybomis reikėtų numatyti geriausiems kolukiečiams saviveiklininkams paskirti dovanas, pereinamuosius vimpelus ir kt.

Derliaus šventės, organizuojamos rajono kolūkiuose, turi prisidėti prie tolesnio meno saviveiklos išvystymo.

V. PIŠKARSKAS
LLKJS RK instruktorius

Partinėse organizacijose

Visi komunistai mokysis

Panemunėlio MTS partinės organizacijos susirinkime buvo apsvarstytas komunistų mokymosi klausimas. Komunistai Rudokas, Seržentas ir Bimba mokysis bendro lavinimosi mokykloje. Be to, šią mokyklą lankys 18 mechanizatorių. Visi kiti komunistai, traktorinių brigadų brigadininkai bei mechanizatoriai lankys konkrečios žemės ūkio ekonomikos ir einamosios politikos klausimams nagrinėti ratelio užsiėmimus.

B. Valiulis

Rokiškio II vid. mokykloje

pirminė partinė organizacija daug dėmesio skiria politiniam moksleivių auklėjimui. Čia kiekvieną šeštadienį skaitomi pranešimai apie Didžiojo Spalio 40-qsias metines, šlovingojo komjaunimo kovos kelią.

Partinė organizacija Didžiojo Spalio garbei organizuos iškilmingą moksleivių priėmimą į pionierių gretas, kur dalyvaus visi moksleiviai, jų tėvai bei artimieji.

V. Rudokas

NAUJOS KANDIDATINĖS GRUPĖS

Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 40-ųjų metinių garbei, rajono mokytojai stoja į TSKP eiles. Neseniai sudarytos dvi naujos kandidatinės grupės Panemunėlio vidurinėje ir Panemunėlio septynmetėje mokyklose.

A. Žukas

Tvarkomi revoliucionierių kapai

1919 metais Ragelių apylinkėje buvo žiauriai nužudyti revoliucionieriai-kovotojai už Tarybų valdžią Lietuvoje drg. drg. Norkūnas ir Smalstys.

Siekiant sustiprinti apylinkės gyventojų tarpe revoliucionierių atminimą, „Ragelių" kolūkio partinė organizacija ir apylinkės taryba tvarko žuvusiųjų kapus.

A. Šukytė

Studijuos tezes

Visi Rokiškio I vid. mokyklos mokytojai lavinsis politiškai prie pirminės partinės organizacijos veikiančiame politratelyje. Pirmuosiuose užsiėmimuose jie išnagrinės TSKP CK propagandos ir agitacijos skyriaus ir Marksizmo-leninizmo instituto prie TSKP CK tezes Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 40-osioms metinėms. Taip pat bus išnagrinėtas TSKP CK Pirmojo sekretoriaus drg. Chruščiovo straipsnis „Už glaudų literatūros ir meno ryšį su gyvenimu" ir kt.

S. Černius

Prieš 40 metų

Raudonosios gvardijos piketas tikrina leidimus prie įėjimo į Smolnį. 1917 m. spalis.

Vienos apylinkės kultūrinėse įstaigose

Iki įžymiosios datos — Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 40-ųjų metinių liko visai trumpas laiko tarpas. Nenuostabu, kad pasiruošimas tinkamai atžymėti šią svarbią Tarybų šalies gyvenime dieną įgauna vis platesnį užmojį. Jis jaučiamas mūsų miestuose, kaimuose, kiekviename kolūkyje. Kultūrinės įstaigos tampa viso politinio-masinio darbo centru, ir ten, kur šis darbas yra reikiamame lygyje, rezultatai jau visai akivaizdūs.

Ragelių apylinkė niekuo nesiskiria nuo kitų mūsų rajono apylinkių. Nesinaudoja jie jokiais ekonominiais ar kultūriniais pranašumais. Priešingai, dar iš buržuazijos valdymo metų buvo likusi nuomonė, kad Rageliai yra tolimas užkampis ir bet koks kultūrinio gyvenimo spindulys negali iki jo prasiskverbti. Taip buvo galvojama anksčiau, bet kitaip — šiandien. Drauge su Tarybų valdžia į Ragelių apylinkę atėjo ir šviesa: veikia septynmetė ir pradinė mokykla, trys kaimo kultūrinės įstaigos. Bet rageliečiai nesitenkina pasiektais laimėjimais. Jie kuria naujus ir naujus planus. Turėti kolūkyje vidurinę mokyklą, kultūros namus — štai kuo gyvena Ragelių kolūkiečiai, vietos darbo inteligentija. Jie žino, kad Tarybų valdžia padės jiems įgyvendinti tokius planus.

...Jauku „Ragelių" kolūkio bibliotekoje. Įėjus į ją, iš karto galima pajusti, kad čia ruošiamasi didelei šventei. Apie tai pasakoja šūkiai, foto stendai, tematiniai knygų sąrašai ir kitokia vaizdinė agitacija. Nemažas ir skaitytojų skaičius — virš šimto kolūkiečių, moksleivių, mokytojų yra nuolatiniai bibliotekos lankytojai. Savo kasdieniniame darbe biblioteka remiasi vietos aktyvu, į kurį įeina kolūkio valdybos, apylinkės tarybos darbuotojai, mokytojai. Jie padeda šiai kultūrinei įstaigai ne tik aptarnauti nuolatinius skaitytojus, bet ir pravesti plataus masto kultūrines priemones: konferencijas atskiroms knygoms aptarti, įvairius proginius minėjimus, vakarus. Štai ir šiuo metu prie bibliotekos aktyviai dirba dramos ratelis, repetuoja moterų vokalinis ansamblis, leidžiamas sienlaikraštis bei satyrinis biuletenis „Spragilas". Darbas virte verda, o dienа jau trumpoka. Greit ir šviesos reikia. Bet nežiūrint to, iki vėlyvo vakaro įtemptai Didžiajam Spaliui, atnešusiam ir į Ragelius šviesų gyvenimą, ruošiasi scenos mėgėjai, dainininkai. Liudos Giros vardo kolūkyje esanti biblioteka anksčiau kokiu nors ypatingu darbu nepasižymėjo. Ar tam trukdė jau, palyginti, blogos patalpos, ar nuolat besikeičiantieji darbuotojai, neaišku, tik, žodžiu, ir skaitytojų buvo nedaug, ir visos kultūrinės priemonės likdavo kažkur giliai darbo planuose, įsegtuose į dulkėtas bylas. Šiandien vaizdas pasikeitė. Biblioteka persikraustė į tinkamas naujai atremontuotas patalpas, gavo energingą vedėją drg. Švarlį. Darbo rezultatai pradėjo augti kaip ant mielių: beveik dvigubai padidėjo skaitytojų skaičius, apie biblioteką susibūrė meninės saviveiklos entuziastai, kurie spalio šventėms ruošia specialią programą.

Ragelių apylinkės kultūrinės įstaigos gyvena pasiruošimo įžymiajai sukakčiai nuotaika.

A. Kalvaitis

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

★

Istorikų ekskursija

Rokiškio miesto bei rajono vidurinių ir septynmečių mokyklų istorijos mokytojų dalykinės komisijos iniciatyva šiomis dienomis buvo suorganizuota ekskursija į Vilnių.

Jos metu mokytojai-istorikai aplankė eilę sostinės muziejų, estų grafikos bei knygos parodą ir kt. Be to, mūsų rajono mokytojai dalyvavo Vilniaus I-oje vidurinėje mokykloje keletoje istorijos pamokų, kurias vedė tos mokyklos mokytojai-istorikai.

J. PLADIS
rajono mokytojų istorijos dalykinės komisijos pirmininkas

Reikia laiškanešio

Anksčiau „Šetekšnos" kolūkio laiškaneše dirbo kolūkietė Stašytė. Prieš mėnesį laiko jai nuo šio darbo atsisakius, niekas spaudos nebenešioja. Per tą laikotarpį Panemunėlio ryšių agentūroje susidarė daug neatsiimtos spaudos. Taip, pavyzdžiui, yra neatsiimtų apie 100 egzempliorių laikraščių, skirtų kolūkio klubui-skaityklai.

Kolūkio nariai tikisi, kad artelės vadovai pagaliau suras tinkamą žmogų laiškanešio pareigoms. O dabar kiekvienam kolūkiečiui pačiam atsiimti spaudą iš Panemunėlio yra toli, o be to, dar tokių svarbių rudens darbų metu.

V. Kairytė

Nauja biblioteka

atidaryta „Jaunosios gvardijos" kolūkyje. Tai antra kultūrinė įstaiga šioje žemės ūkio arteIėje. Bibliotekos vedėju paskirtas drg. Kaminskas.

H. Raugas

Eilutės iš laiškų

20 ha cukrinių runkelių šiais metais užaugino „Šetekšnos" kolūkio žemdirbiai. Šiuo metu pradėtas cukrinių runkelių rovimas. Jau nurauta virš 3 ha. Artimiausiu metu cukriniai runkeliai bus pristatomi į priėmimo punktą.

S. Matiukas

12 ha rugių pasėjo virš plano „Vyturio" žemės ūkio artelės kolūkiečiai.

R. Čepukas

„Nemuno" fabrike baigiamas įrengti foto stendas „Juodupė anksčiau ir dabar".

M. Rimkus

Žmogaus augimas

(Atkelta iš 1 psl.)

labiau pakelis darbo našumą, gaminių kokybę. O kad naujasis cechas kuo greičiau stotų į rikiuotę, visi darbininkai laiko savo pareiga padirbėti jo statyboje. Pagrindinių fabriko pastatų statyboje aktyviai dalyvavo ir Genė Kanopaitė.

Su džiaugsmu nemuniečiai sutiko žinią, kad Juodupės gyvenvietei suteikiamos miesto teisės. O kai buvo paskelbti rinkimai, darbininkai vieningai iškėlė Genės Kanopaitės kandidatūrą ir ją išrinko gyvenvietės tarybos deputatu.

— Savo darbu ji nusipelnė mūsų pasitikėjimą, — su pasididžiavimu kalba darbininkai apie šauniąją audėją.

O rezultatai jų žodžius pilnai patvirtina. Genė ne tik įsisavino darbą prie dviejų staklių. Jos išdirbio norma įvykdoma vidutiniškai 120—125 procentais.

— Išdirbio normą viršyti — dar ne viskas, — sako audimo cecho viršininkas J. Ramanauskas. — Svarbiausia — kokybė, rūšingumas. O Genę už tai galima pagirti — 99,4 procento audinių ji išleidžia tik pirmos rūšies! Aptarnaujant dvejas stakles — tai didelis laimėjimas.

Daugeliui „Nemuno" darbininkų fabrikas tapo antrais namais, o jų profesija — šeimos profesija. Genės pavyzdžiu pasekė jos sesuo Gražina, broliai Vytautas ir Gediminas — jie taip pat dirba fabrike.

Visas savo profesijos „paslaptis" Genė perteikė daugeliui jaunų darbininkų, jų tarpe ir broliui Vytautui, kuris greit įsisavino audėjo specialybę, o dabar jau dirba pameistriu. Gražina, nenorėdama nusileisti seseriai, taip pat pradeda dirbti prie dviejų staklių.

Geros kalbos apie audimo cechą girdėti ir fabriko vyr. inžinieriaus kabinete, ir kadrų skyriuje, ir profsąjunginiame komitete. Visi audėjai įvykdo išdirbio normas, kovoja už aukštą gaminių kokybę. Vien per rugsėjo mėnesį, lenktyniaudamas Didžiojo Spalio garbei, cechas pasiryžęs duoti virš 8 tūkstančių metrų pirmarūšių audinių virš plano. Tai reiškia, kad į respublikos miestų parduotuves, siuvyklas pateks žymiai didesni kiekiai fabriko produkcijos, negu kad plane numatyta. Gera staklių priežiūra, tobulas darbo metodų įsisavinimas įgalino cecho žmones pasiekti šiuos laimėjimus.

Pabuvus pas audėjus, galima pastebėti, kaip jie žvilgsniais permeta kaimyninį verpimo cechą, o po to pasikeičia reikšmingais šypsniais. Jie slaptai tikisi iškovoti fabriko pereinamąją Raudonąją vėliavą, kuri dabar yra verpimo ceche. Ir, be abejo, turi tvirtą pagrindą tikėtis. Juk šiame kolektyve dirba tokie šaunūs audėjai, kaip Genė Kanopaitė, paprasti žmonės su paprastom biografijom, darbštūs, atkaklūs ir ryžtingi. O jų darbo kelią galima apibūdinti vienu žodžiu — augimas.

T. GIEDRAITIS
Juodupė, vilnonių audinių fabrikas „Nemunas"

„ŽVAIGŽDĖS“ KOLŪKYJE

KAI ŽMONĖS JAUČIA PAREIGĄ

Priešpietis. Šaltas stiprus vėjas gainioja pilkus, drėgme persotintus debesis. Kiekvieną akimirką galima tikėtis nelaukiamo lietaus...

Pažliugusiu keliu „lžas“ mus neša į I laukininkystės brigadą. Ištuštėjusiuose laukuose šiurena ražienos, o toliau nuo kelio boluoja pakloti linai.

Kolūkio pirmininkas P. Šarkauskas, aukštas, tvirto sudėjimo vyriškis, atidžiai sekdamas kelią, netrukus šūkteli:

— Antai, kiek žmonių šiandien dirbti išėjo!

Iš tiesų, ant kalvos gūbrio mirguliuoja įvairiaspalvių žmonių būrys. Tamsiaplaukis, vidutinio ūgio žmogus, su trumpai pakirptų ūsų šepetėliu, iš pažiūros nesiskiriąs nuo kitų, su dvimetriu rankoje žingsniuoja skersai bulvių lauką. Susipažįstame. Tai — brigadininkas Petras Griškėnas, brigadai vadovaująs 8 metai.

— Na, ir uždėrėjo bulvės visame 11 hektarų plote, — džiaugiasi brigadininkas. — Štai ir vakar iš 1 hektaro prikasėme 9,5 tonos bulvių.

27 kasėjos, viena su kita lenktyniaudamos, skuba rinkti bulves į pintines. Aplink sukaliojasi vežikai P. Oslanas ir M. Kastėnas. Kad darbas vyktų sparčiau, jie pilnutėles pintines, kasėjoms palikę tuščias, tempia į čia pat stovinčius vežimus. Netoliese auga bulvių kalnai. Juos aplygina ir apkapčiuoja P. Dovydėnas.

— Prie bulvių išėjo visi, — sako P. Griškėnas. — Nepasiliko namuose ir senesni kolūkiečiai. Štai V. Bučiūnienė, seniai peržengusi septintą dešimtį, tačiau nuo pirmaujančių, kaip K. Kirsiukienės, O. Venediktovaitės, E. Šinkūnaitės ir kitų, kasėjų — neatsilieka.

Netrukus — pietūs, tačiau kolūkiečiai į namus nesiruošia. Pasirodo, kad jie, nusprendę bulviakasį užbaigti per 5 dienas, pietauja lauke.

— Kiek pravaikščiosi, jeigu pietausi namuose, — sako kažkuri iš kasėjų, — tai geriau per tą laiką nukasi vagą, o gal ir dvi.

Paliekame plūšančias kasėjas. Kai kolūkinio kaimo žmonės jaučia pareigą, siengiasi — ir rezultatai geri!

V. Lionys

KAD GYVULIAI ŽIEMOTŲ ŠILTAI

Kolūkio gyvulininkystės fermų darbuotojai seniai įsitikino, kad norint išplėsti produktų gamybą, neužtenka sudaryti tvirtą pašarų bazę, reikia tinkamai paruošti patalpas gyvulių žiemojimui.

Stambiųjų raguočių fermos vedėjas J. Samulėnas ėmėsi iniciatyvos. Reikia atremontuoti du tvartai. Vieną iš jų, esantį III laukininkystės brigadoje, pradėjo remontuoti Stalionis, Bielovas, Šimėnas. Per pirmąsias darbo dienas jie sutvarkė ėdžias, saitus, šiaudais apklojo lubas, išskirstė viduje esantį durpių kraiką.

Paruošiamieji darbai pradėti ir tvarte, esančiame II laukininkystės brigadoje.

K. Pajuronis

Eišiškių rajono „Ateities“ žemės ūkio artelės kolūkiečiai sparčiai ruošiasi gyvulių žiemojimui.

Nuotraukoje: silosuojami kukurūzai „Ateities“ kolūkyje.

M. Rebio (ELTA) nuotr.

TRUMPAI

„Duokiškio“ kolūkyje gerai veikia dramos mėgėjai. Ypač aktyvus IV laukininkystės brigadoje esantis ratelis, vadovaujamas brigadininko Lapinsko, neseniai pastatęs A. Vienuolio dramą „Prieblandoje“.

A. Vitkus

Kelti kolūkiečių materialinį suinteresuotumą

Tarybų Sąjungos Komunistų partija, Tarybinė vyriausybė skiria didelį dėmesį darbo žmonių gerovės kėlimui. Partijos Centro Komiteto ir Ministrų Tarybos nutarimu rekomenduota kolūkių valdyboms kiekvieną mėnesį arba kiekvieną ketvirtį išmokėti kolūkiečiams už darbadienius piniginį avansą.

Daugelis mūsų rajono kolūkių teisingai įvertino vyriausybės suteiktas galimybes ir sėkmingai jas taiko praktikoje ketiant kolūkiečių materialinį suinteresuotumą, stiprinant darbo drausmę. Pakilusį kolūkiečių darbo aktyvumą rodo lauko darbų eiga. Eilėje kolūkių grūdinės kultūros ir linai buvo nuimti iki rugsėjo 10 dienos, sėkmingai atlikta žiemkenčių sėja, 30—60 procentų, lyginant su pernai metais, padidėjo pieno primelžimas. Taip yra „Šetekšnos“, „Artojo“, Marytės Melnikaitės vardo, „Duokiškio“ kolūkiuose. Laikantis artelės įstatų ir teisingai taikant kolūkiečiams paskatinimo priemones labai pakilo jų darbo akyvumas. Kiekvieną metų ketvirtį čia išmokamas kolūkiečiams avansas pinigais ir grūdais. Pavyzdžiui, Marytės Melnikaitės vardo kolūkyje už pirmą šių metų pusmetį išmokėta kolūkiečiams už darbadienius po 4 rublius pinigais ir išduota po 2 kilogramus grūdų, „Duokiškio“ kolūkyje — po 1 rublį ir 1,5 kilogramo grūdų, kai pernai metais už darbadienį kolūkiečiai tegavo tik po 300 gramų grūdų ir po 36 kapeikas.

Kartu negalima nepaminėti iki šiol pasitaikančių eilėje kolūkių grubių kolūkiečių materialinio suinteresuotumo pažeidimo faktų. „Aušros“ kolūkio pirmininkas Skruodys ir buhalteris Grinciūnas nepripažįsta vyriausybės nutarimo, ir visas gautas pajamas panaudoja savo nuožiūra, o kolūkiečių iki šiol neavansuoja. Dar blogiau tai, kad šios lėšos išleidžiamos, o dokumentai apiforminami įvairiais pakvitavimais su pačių vadovų parašais. Visos pajamos gautos už gyvulininkystės produkciją neįnešamos į einamąją sąskaitą banke, bet panaudojamos vietoje. Tuo būdu kolūkiečiai netenka pinigų, kurie turėtų būti išmokėti jiems už darbadienius.

Tikrinant „Už taiką“ ir „Gegužės Pirmosios“ kolūkių finansinę veiklą taip pat nustatyti grubūs pažeidimai. Pavyzdžiui, „Gegužės Pirmosios“ kolūkyje kolūkiečiams avansuoti už pirmojo pusmečio darbadienius iš banko buvo paimta 23,5 tūkstančio rublių, o kolūkiečiams už darbadienius išmokėta 7.574 rublių. 15.929 rubliai išleisti kolūkio pirmininko nuožiūra įvairiems reikalams, ir tik griežtai pareikalavus, paskutiniais mėnesiais pradėtas kolūkiečių avansavimas. Neteisingai panaudojami pinigai „Už taiką“ kolūkyje. Ilgą laiką jie neužpajamuojami buhalterijoje, išleidžiami ne pagal paskirtį. Banko darbuotojui, nurodžius valdybos pirmininkui Marcinkevičiui pas jį esamas klaidas, seka atsakymas: „Aš šeimininkas. Kur noriu, ten ir panaudoju lėšas“. Tokia nuomonė yra labai neteisinga. Kolūkio pirmininkas turi atsiminti kad jis yra išrinktas kolūkiečių ir turi laikytis, žemės ūkio artelės įstatų bei skaitytis su valdybos nariais ir kolūkiečių nuomone.

Visų kolūkių valdybų, jų pirmininkų svarbiausias uždavinys yra teisingai naudoti turimas lėšas kolūkiečių materialinio suinteresuotumo kėlimui — svarbiausios sąlygos kolūkio gamybos vystymui, ekonomikos kėlimui.

N. GOLOVNIKOVAS
banko valdytojas

Lenktyniaujančiuose rajonuose

(Žinios 1957 m. rugsėjo 25 d.)

	Rokiškio raj.	Obelių raj.
Pasėta žieminių kultūrų	90,7	89,9
Iškuita grūdinių kultūrų	28,1	25,5
Suarta dirvų	15,5	7,5
Nukasta bulvių	5,5	4,4
Pagaminta silosо	22,7	50,7

Pranešimas

apie darbų eigą rajono kolūkiuose 1957 m. rugsėjo 25 d.

(Plano vykdymas proc.)

Eil. Nr.	Kolūkio pavadinimas	Žiemkenčių sėja	Iškulta grūdinių kultūrų	Suarta dirvų	Nukasta bulvių
	Panemunėlio MTS zona				
1.	„Vyturys“	107,1	25,4	17,3	2,4
2.	„Gegužės Pirmoji“	100,0	30,7	17,8	23,8
3.	„Jaunoji gvardija“	100,0	27,2	10,8	9,1
4.	„Lenino kelių“	98,8	15,9	44,1	—
5.	„Už taiką“	96,6	49,4	22,2	19,6
6.	„Žalgiris“	95,2	26,4	21,1	6,0
7.	„Duokiškis“	95,0	19,7	9,5	3,1
8.	„Atžalynas“	93,3	29,7	13,8	—
9.	„Artojas“	89,6	21,6	38,1	9,3
10.	„Šetekšna“	75,4	21,0	9,2	—
11.	Mičiurino vardo	73,4	39,9	6,0	4,0
	Viso zonoje:	92,6	26,6	20,3	6,8
	Rokiškio MTS zona				
1.	Salomėjos Nėries vardo	103,1	28,1	12,8	3,5
2.	Liudo Giros vardo	101,6	30,6	6,1	6,7
3.	„Socializmo kelių“	100,0	47,0	12,8	8,7
4.	„Tarybų Lietuva“	100,0	25,5	11,4	5,5
5.	„Žvaigždė“	100,0	27,5	15,0	—
6.	„Rageliai“	100,0	19,6	6,7	—
7.	„Naujas gyvenimas“	100,0	13,6	5,2	6,1
8.	„Pergalė“	92,0	34,7	11,6	5,0
9.	„Pilis“	87,0	80,8	42,8	1,4
10.	„Tikruoju keliu“	85,2	22,5	7,1	—
11.	„Nemunėlis“	84,3	42,0	8,7	13,8
12.	„Aušra“	77,5	23,4	8,0	6,7
13.	„Pirmyn“	65,5	38,5	16,1	—
14.	Marytės Melnikaitės vardo	53,6	73,5	17,6	11,5
	Viso zonoje:	88,9	29,5	11,3	4,3

AKTYVŪS TALKININKAI

Nemažą paramą, nuimant ir sutvarkant derlių, „Aušros“ kolukiui teikia Rokiškio teritorinės sausinimo valdybos kolektyvas. Jau trečia savaitė kolūkyje talkininkauja po 5 darbininkus. Gerai padirbėjo melioratoriai Čeponis, Jasinevičius ir kiti. Per 2 dienas jie nušukavo linus nuo 13 hektarų ploto. Talkininkai taip pat dirba prie kūlimo ir kitų darbų.

S. Saulevičius

TIESIU TAIKYMU

„Nemunėlio“ kolūkyje negaminamas silosas. Kolūkio pirmininkas Morozovas teigia: jau esą pagamintos 25 tonos. Tačiau ši silosо duobė dingo skradžiai į žemę. Kiek girdėti, bus iškviesta speciali ekspedicija silosui kolūkio ribose surasti.

Varlės: Kva — kva... Duobė kaip buvo, taip ir liks tuščia... Puikiai žiemosime.

PAIEŠKOMAS KOMBAINININKAS

Marytės Melnikaitės vardo kolūkyje pačiame darbų įkarštyje dingo kombainininkas (jis pats ir čia dirbančios Rokiškio MTS traktorinės brigados brigadininkas) A. Čepuilis su visu kombainu. Charakteringos žymės: didelis mėgėjas uždarbiauti iš šalies. Pastebėjus pranešti.

Krokodilas praneša

Pačią paskutinę minutę Krokodilas gavo tris telegramas: vieną iš to paties Marytės Melnikaitės vardo kolūkio, kitą — iš „Žvaigždės“, trečią — iš „Aušros“ kolūkio. Visose trijose telegramose pranešama, kad A. Čepulis šiuose kolūkiuose keliauja kuldamas už 25 — 30 rublių kolūkiečių sklypelių javus. Kiek girdėti, už surinktus pinigus jis pirksiąs kombainą sau asmeniškai. Juk nežinia, iki kurio laiko Rokiškio MTS vadovai leis jam uždarbiauti valstybinės technikos pagalba.

Krokodilui atsako

„KAIP LEGENDOJ“

Į šio pavadinimo korespondenciją, patalpintą laikraščio Nr. 74 (1610), Rokiškio tarybinio ūkio direktorius Zadarožnas atsakė, kad minimas sandėlis naujai atremontuotas.

Faktai pasitvirtino

atsako Krokodilui Panemunėlio apylinkės tarybos pirmininkas Mickevičius dėl korespondencijos „Po šiltu sparneliu“ (Nr. 73 (1609), kurioje buvo rašoma apie besaikį „Jaunosios gvardijos“ kolūkio pirmininko pavaduotojo J. Bružo girtuokliavimą. Tačiau jau labai keistai užbaigia savo raštą drg. Mickevičius: „Padėtis dar neištaisyta“... Krokodilas tegali pridėti: „Linksminkis ir toliau, krūminės mėgėjau Bružai, — po šiltu užtarytojų sparneliu, tavęs nepalies jokie šio pasaulio negandai...“

SPORTAS

Finalistai paaiškėjo

Pasibaigė rajono tinklinio ir krepšinio pirmenybių kovos pogrupiuose. Paskutiniuose susitikimuose buvo užfiksuota eilė naujų pergalių.

Krepšininkų vyrų susitikimuose LSD „Nemunas“ II komanda rezultatu 156:38 laimėjo prieš Juodupės vidurinės mokyklos sportininkus, LSD „Žalgiris“ rezultatu 111:30 įveikė Rokiškio II vid. mokyklos krepšininkus. LSD „Nemunas“ I komanda nugalėjo Salų žemės ūkio technikumo ir Panemunėlio vid. mokyklos komandas.

Tinklininkų vyrų susitikimuose LSD „Žalgiris“ komanda pasiekė pergalę pasekme 2:0 prieš Rokiškio II vid. mokyklos komandą. LSD „Nemunas“ tinklininkai lengvai nugalėjo Salų žemės ūkio technikumo ir Panemunėlio vid. mokyklos tinklininkus.

Moterų tarpe tinklinio rungtynėse rezultatu 2:1 Panemunėlio vid. mokyklos komanda įveikė LSD „Nemunas“ komandą.

Tokiu būdu į krepšinio finalą kovoti dėl rajono pirmenybių nugalėtojo ir rajono laikraščio „Po Spalio vėliava“ taurių pateko LSD „Nemunas“ abi komandos ir Kamajų, Panemunėlio ir Rokiškio II vid. mokyklos komandos.

Į tinklinio finalą pateko Duokiškio, LSD „Nemunas“, LSD „Žalgiris“ komandos. Moterų tarpe—Duokiškio, Salų žemės ūkio technikumo ir Juodupės vid. mokyklos komandos.

Artimiausiu metu vyks finaliniai susitikimai.

A. Žadeikis

NAUJI LAIVAI

KRASNOJARSKO KRAŠTAS. Daugiau dešimties tūkstančių kilometrų prajėjo nuo Izmailo miesto trys dizeliniai elektrolaiviai iki pasiekė Jenisiejaus upę.

Pradedant 1947 m. į Jenisiejų pristatyta iki 150 įvairių laivų, pagamintų mūsų šalies gamyklose, o taip pat ir užsienyje.

Nuotraukoje: dizeliniai elektrolaiviai Krasnojarsko uoste.

R. Manjafovo (TASS) nuotr.

KULTŪROS-ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ APŽIŪRAI VYKSTANT

Sutinkant Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 40-ąsias metines, mūsų respublikoje nuo rugsėjo 1 d. iki gruodžio 1 d. pravedama kultūros-švietimo įstaigų apžiūra.

Daugelio apylinkių kultūros-švietimo įstaigos aktyviai ruošiasi šiam darbui. Rimtai rūpinasi kultūrinėmis įstaigomis Onuškio apylinkės taryba. Neseniai buvo baigtas „Nemunėlio“ kolūkio klubo-skaityklos remontas. Dabartiniu metu sparčiais tempais vyksta kapitalinis pastato, kuriame bus įsteigti Onuškio kultūros namai, remontas. Didžiojo Spalio 40-ųjų metinių išvakarėse onuškiečiai gaus naujus kultūros namus.

Paruoštos žiemos sezonui yra kultūrinės įstaigos Rokiškio ir eilėje kitų apylinkių.

Tikrinant kultūros-švietimo įstaigas, nuo spalio 6 d. rajone pravedama kultūrinė estafetė. Žemiau spausdinami šios estafetės nuostatai.

Rajono kultūrinės estafetės

NUOSTATAI

I. Tikslas ir uždaviniai

Rajono kultūrinė estafetė pravedama Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 40-ųjų metinių garbei. Ji turi tikslą pasiekti, kad visų apylinkių apžiūrų komisijos, kultūros-švietimo įstaigos savo veikla mobilizuotų darbo žmones sėkmingam Komunistų partijos ir Tarybinės vyriausybės iškeltų uždavinių įgyvendinimui, aiškinti gyventojų tarpe partijos ir vyriausybės bei vietinių partinių ir tarybinių organų sprendimus, pagerinti bendradarbiavimą tarp apylinkių, nustatyti savitarpio kontrolę, vykdant prisiimtus įsipareigojimus, pasikeisti patyrimu organizuojant ir pravedant Didžiojo Spalio 40-ųjų metinių minėjimą, organizuojant derliaus šventes, patikrinti, kaip apylinkių tarybos, kolūkių valdybos ir kitos visuomeninės organizacijos vykdo kultūros-švietimo įstaigų statybą, kultūrinio fondo panaudojimą stiprinant materialinę bazę bei ruošiant patalpas darbui žiemos sąlygomis.

II. Pravedimo laikas ir tvarka

Estafetė pravedama dviem ratais. Ji prasideda 1957 m. spalio 6 d. ir perduodama iš apylinkės į apylinkę pagal patvirtintus maršrutus ir grafiką. Maršrutinę knygą perduodant kaimyninei apylinkei, delegacija sudaroma iš apžiūros komisijos narių. Be apžiūros komisijos narių delegacijų sudėtyje turi būti kolūkių valdybų pirmininkai, partinių ir komjaunimo organizacijų sekretoriai, mokytojai. Delegacijoms vadovauja apylinkių tarybų pirmininkai. Be oficialios delegacijos dar vyksta apylinkės savivieklininkai bei sportininkai.

Estafetei pasibaigus, maršrutinė knyga perduodama rajono apžiūros komisijai, kuri savo posėdyje aptaria estafetės eigą, suveda apžiūros rezultatus kiekvienoje apylinkėje ir pristato Respublikinės apžiūros komisijai nugalėtojus, įvykdžiusius apžiūros nuostatų reikalavimus.

III. Maršrutinė knyga

Apylinkė, prieš vykdama į kaimyninę apylinkę, paduoda maršrutinėje knygoje įrašą iš dviejų dalių:

a) apylinkės tarybos pasiekimai vykdant socialistinius įsipareigojimus, tvarkant kultūrinių įstaigų darbą, sutinkant ir pravedant Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 40-ųjų metinių šventes ir kt.

Be to, pirmoje įrašo dalyje įrašoma apylinkių tarybų ir kolūkių valdybų įsipareigojimai konkrečiais terminais dėl kultūros namų statybos 1958—59 m. m.

b) Delegacija, nuvykusi į kaimyninę apylinkę, patikrina socialistinių įsipareigojimų vykdymą, pasiruošimą ir pravedimą Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 40-ųjų metinių švenčių, apylinkės tarybos vadovavimą kultūriniam darbui bei kultūrinių įstaigų apžiūros nuostatų vykdymą ir padaro antrą įrašą.

Abu įrašai daromi atskirai ir meniškai apipavidalinami. Apipavidalinimo pirmame plane nupiešiama apylinkės įsipareigojimų vykdymo diagrama kokiu nors žemės ūkio klausimu, o taip pat kultūros namų įsteigimo data ir kt.

IV. Apylinkės estafetė

Estafetė prasideda spalio 6 d. Tą dieną „Šetekšnos“ ir „Duokiškio“ apylinkių delegacijos išvyksta į kaimynines apylinkes pagal nustatytus maršrutus, ir kas sekmadienį maršrutinė knyga pereina į kitas apylinkes.

Atvykusi delegacija susipažįsta su apylinkės kultūros-švietimo darbu, pasiruošimo ir pravedimo Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 40-ųjų metinių minėjimo padėtimi, tikrina apylinkės tarybos vadovavimą apžiūrai, jų materialinę bazę, įstaigų apipavidalinimą ir vaizdinę agitaciją, darbo planus, saviveiklos darbą, apžiūros nuostatų reikalavimų vykdymą ir kt.

Atvykusi delegacija duoda savo meninės saviveiklos kolektyvo koncertą, prieš kurį perduodama maršrutinė knyga. Dienos metu pagal sąlygas vyksta draugiški dviejų apylinkių sportininkų susitikimai.

I maršrutas	*II maršrutas*
1. Šetekšna	*1. Duokiškis*
2. Panemunėlis	*2. Verksnionys*
3. Nemunėlis	*3. Salos*
4. Moškėnai	*4. Kamajai*
5. Žlobiškis	*5. Mickūnai*
6. Didsodė	*6. Rageliai*
7. Juodupė	*7. Selynė*
8. Onuškis	*8. Rokiškis*

Rajoninė komisija apžiūrai pravesti

TARPTAUTINĖ APŽVALGA

Ką rodo SNO Generalinės Asamblėjos XII sesijos pirmosios darbo dienos

Šiomis dienomis visi taikingieji žmonės atidžiai stebi SNO Generalinės Asamblėjos XII sesijos darbą. Ši sesija turi apsvarstyti daugelį klausimų, kurie turi pirmaeilės reikšmės taikai. „Niekada dar, — rašo švedų laikraštis „Niu dag“, — padaryti galą „šaltajam karui“ reikalaujančių tautų balsas neskambėjo taip stipriai, kaip dabar. Visų šalių visuomenė tikisi, kad šį balsą išgirs ir parems Suvienytųjų Nacijų Organizacija, turinti ginti taiką“.

Generalinė Asamblėja pateisins šias tautų viltis tik, tuo atveju, jeigu visos 82 valstybės — SNO nariai kartu kovos už bendrąjį taikos reikalą. Esant dabartinei tarptautinei padėčiai, kai reakcijos jėgos mėgina paaštrinti šalių santykius, SNO narių bendradarbiavimas taikos interesais įgauna ypatingą reikšmę.

Tuo tarpu pirmosios dabartinės Generalinės Asamblėjos sesijos darbo dienos parodė, kad kai kurios delegacijos, visų pirma Amerikos delegacija, ketina ir toliau kliudyti Suvienytųjų Nacijų Organizacijai vykdyti jos įstatų reikalavimus stiprinti taiką. Tai gali paliudyti, be kita ko, JAV ir jų partnerių Šiaurės Atlanto kariniame bloke delegacijų pozicija, kurią jos užėmė svarstydamos sesijos dienotvarkę. Jų pastangomis Asamblėjai vėl primestas vadinamasis „Vengrijos klausimas“, kurį imperialistiniai sluoksniai naudoja aiškiai provokaciniais tikslais. Tuo pačiu metu Amerikos nurodymu atmestas Indijos pasiūlymas atkurti pagrįstas Kinijos Liaudies Respublikos teises Suvienytųjų Nacijų Organizacijoje. Kiekvienam sveikai galvojančiam žmogui visiškai aišku, kokia nenormali yra padėtis, kai 600 milijonų kinų tauta nėra atstovaujama Suvienytųjų Nacijų Organizacijoje. Atmetus Indijos pasiūlymą, buvo suduotas smūgis SNO autoritetui.

Amerikos delegacijos poziciją sesijoje atskleidė JAV valstybės sekretoriaus Daleso kalba. Iš SNO tribūnos Dalesas faktiškai gynė tolesnius atominių bombų bandymus ir tuo pačiu parodė, kad Jungtinės Amerikos Valstybės nenori susitarti nusiginklavimo klausimais. Daleso kalba taip pat parodė, kad Jungtinės Amerikos Valstybės ketina toliau vykdyti politiką, kuria šiurkščiai kišamasi į Artimųjų ir Viduriniųjų Rytų šalių reikalus, tuo pačiu sudarydamos rimtą grėsmę taikai ir tautų saugumui. Daleso kalbos sesijoje tonas taip pat niekuo nesiskyrė nuo jo įprastinių kalbų. Net laikraštis „Niujork Post“ pripažįsta: „Daleso tonas buvo toks šiurkštus, kad net kai kurie delegatai kalbėjo apie jo „nediplomatinę“ kalbą“.

Tačiau Dalesas davė toną kai kurių kitų Vakarų šalių delegatų kalboms sesijoje. Antai, Italijos delegacijos vadovas Pela kalbėjo prieš susitarimą nusiginklavimo klausimu ir prieš branduolinio ginklo uždraudimą, nusikalbėdamas iki kvailo teiginio, kad esą „nusiginklavimas negalįs užkirsti karui kelio“.

Rugsėjo 20 d. sesijos bendrojoje diskusijoje kalbėjo Tarybų Sąjungos delegacijos vadovas A. A. Gromyko. Dėstydamas Tarybų Sąjungos poziciją, jis pasakė: „Tarybų Sąjungos vyriausybė yra tos nuomonės, kad mūsų bendra pareiga — pamėginti paruošti ir įgyvendinti tokias priemones, kurios užkirstų kelią galimybei, kad vėl bus liejamas kraujas, ir kurių dėka žmonės galėtų visiškai pasišvęsti taikiam darbui“.

Šiam svarbiam, kilniam uždaviniui tarnauja Tarybų Sąjungos delegacijos pateikta sesijai apsvarstyti plati priemonių programa, kuri galėtų padėti išspręsti svarbiausius tarptautinius klausimus. „Kertinis Tarybų Sąjungos programos akmuo, — pabrėžia prancūzų laikraštis „Liberasjon“, — yra taikus dviejų stovyklų sambūvis“.

Tarybų Sąjungos delegacijos pateikė Asamblėjai apsvarstyti deklaracijos projektą apie taikų valstybių sambūvį. Projekte siūloma, kad Generalinė Asamblėja paragintų visas šalis grįsti savo santykius žinomaisiais penkiais taikaus sambūvio principais. Tai, be abejo, nepaprastai padėtų sumažinti tarptautinį įtempimą ir sustiprinti tautų bendradarbiavimą. Tarybų Sąjungos pasiūlymas visiškai atitinka SNO įstatus, kurie įpareigoja Suvienytųjų Nacijų Organizacijos narius „gyventi kartu, taikiai vienas su kitu, kaip geri kaimynai“.

Tarybų Sąjunga nenukrypstamai stengiasi kuo greičiausiai išspręsti nusiginklavimo klausimus. Šiuo tikslu mūsų šalis pateikė sesijai savo memorandumą dėl dalininių priemonių nusiginklavimo srityje. Atsižvelgiant į Vakarų valstybių pozicijas, memorandumu numatoma sumažinti ginkluotąsias pajėgas, apsiginklavimą ir karinius biudžetus, uždrausti atominį ginklą ir nutraukti jo bandymus, numatoma organizuoti tarptautinę nusiginklavimo kontrolę, uždrausti karo propagandą, sunaikinti karines bazes svetimose teritorijose.

Ypatingą reikšmę turi Tarybų Sąjungos delegacijos pateiktas rezoliucijos projektas, kuriuo siūloma kitoms valstybėms įsipareigoti nenaudoti branduolinio ginklo penkerius metus, o taip pat rezoliucijos projektas, kuriuo numatoma nuo 1958 metų sausio 1 d. nutraukti 2 — 3 metų laikotarpiui atominio ginklo bandymus.

Tarybų Sąjunga negali abejingai žiūrėti į padėtį Artimuosiuose Rytuose. Tarybų Sąjungos delegacijos vadovas paragino Suvienytųjų Nacijų Organizaciją padaryti galą pavojingam Jungtinių Amerikos Valstybių žaidimui su ugnimi šiame rajone. Jis pabrėžė, kad Generalinės Asamblėjos pareiga yra ginti Sirijos ir kitų Arabų valstybių nepriklausomybę, pasmerkti agresyvią imperialistų politiką ir pareikalauti, kad būtų nutraukti sąmokslai prieš arabų tautų laisvę ir nepriklausomybę.

Tarybų Sąjungos pateikti aiškūs ir konkretūs pasiūlymai labai domina daugelį delegacijų sesijoje, ir jiems pritaria taikingosios tautos.

V. Charkovas

Redaktorius A. STAŠYS

Redakcija: Rokiškis, Tarybų aikštė № 22. Telef.: redaktoriaus 104, bendro skyriaus — 18. Spaudė Rokiškio raj. spaustuvė, Rokiškis, Tarybų a. № 22. Užs. 651. Tir. 2500.